

Kandidatuppsats i offentlig förvaltning VT 2015

Förvaltningshögskolan, Göteborgs universitet

Jasmin Hassan

Patricia Saavedra Carlström

Handledare: Carina Abrahamson Löfström

Examinator: Förnamn Efternamn

Idéburet Offentligt Partnerskap

IOP- Insatser för migrerade EU-medborgare

Abstrakt

Studie handlar om en ny samarbetsform mellan den offentliga sektorn och de frivilliga organisationerna, vid namnet Idéburet offentligt partnerskap (IOP). För att genomföra vår studie gjorde vi en fallstudie som utgick från ett genomfört IOP-projekt i Göteborg år 2012. Projektet kallades för, *IOP- Insatser för migrerade EU-medborgare* och handlade om att hitta en akutlösning för EU-medborgarna i staden över vinterperioden.

Vi uppmärksammade att det fanns en kunskapslucka angående vad samarbetet skulle kunna bidra till. Syftet med studien var därför att försöka bidra med kunskap om vad samarbetet mellan offentlig sektor och de frivilliga organisationerna skulle kunna bidra till. För att möjliggöra detta utgick vi från en forskningsfråga som avser det genomförda IOP-projektet, *IOP-Insatser för migrerade EU-medborgare*.

Hur översattes idén om IOP till projektet *IOP-Insatser för migrerade EU-medborgare* av Social resursförvaltning tillsammans med de frivilliga organisationerna i Göteborg?

- Vad bidrog IOP-projektet till för EU-medborgarna?

Vår teoretiska utgångspunkt grundar sig i Barbra Czarniawskas Översättningsteori. För att kunna besvara studiens forskningsfråga använde vi oss av rapporter och dokument, interna såväl som externa för IOP-projektet. Dessutom bidrog intervjuerna med Social resursförvaltning och de frivilliga organisationerna till en djupare förståelse för samarbetet.

Resultatet som vi har kom fram till var hur idén om IOP översattes till praktiken av de Social resursförvaltning tillsammans med de frivilliga organisationerna. Det framgick att det fanns olika uppfattningar om initiativet för IOP, vilket kan härledas till Czarniawskas förklaring om idéens resande. Angående vad IOP-projektet bidrog till kunde vi konstatera att projektet inte tog människor ur fattigdomen, men gjorde deras liv i Göteborg lite enklare under vintern.

Nyckelord: Idéburet offentligt partnerskap (IOP), offentlig sektor, frivilliga organisationer, samarbete, IOP-Insatser för migrerade EU-medborgare, idé

Innehållsförteckning

1. Inledning	4
1.2 Problemformulering	4
1.3 Om idéburet offentligt partnerskap.....	6
2. Presentation av tidigare forskning	7
2.2 Strategisk planering och öppna dialoger mellan offentlig sektor och frivilliga organisationer.....	8
2.3 Resursberoendeteori.....	9
2.4 Syfte och frågeställning	10
2.4.2 Avgränsning.....	11
3. Teoretisk referensram	12
3.2 Översättningsteori	12
4. Metod	15
4.2 Val av utformning	15
4.3 Val av intervjupersoner	16
4.4 Val av data	17
5. Empiri	18
5.2 IOP-Insatser för migrerade EU-medborgare	18
5.3 Idéns resande från IOP till Göteborg	19
5.3.1 ”Möte utan förväntningar”	21
5.4 Samarbete inom IOP-Insatser för migrerade EU-medborgare	22
5.4.1 ”Det gick väldigt smidigt”	25
5.5 Vad bidrog IOP-Insatser för migrerade EU-medborgare till, i Göteborg?	27
6. Analys	30
6.2 Översättningsprocessen	31
6.2.1 Lösryckning	31
6.2.2 Paketering	31
6.2.3 Mottagning	32
6.2.4 Handling och institutionalisering	33
6.3 Analys av övriga aspekter i IOP-Insatser för migrerade EU-medborgare	34
7. Slutsats	36
7.2 Rekommendationer	37
7.3 Vidare forskning	38

1. Inledning

De frivilliga organisationerna har ett grundläggande intresse av att bidra till en positiv utveckling för samhället. De vill skapa ett engagemang som syftar till medborgaranda för att skapa tillit och delaktighet bland medborgarna. Samarbetet mellan de frivilliga organisationerna och offentliga sektor hade fram till 2010 enbart bestått av föreningsbidrag och upphandling.¹

År 2010 föreslogs det en ny samarbetsform mellan offentlig sektor och frivilliga organisationer. Det går under namnet, Idéburet Offentligt Partnerskap (IOP) och skapades som en grund för att de frivilliga organisationerna tillsammans med den offentliga sektorn skulle kunna identifiera samhällsproblem på ett bättre sätt, och som vidare skulle kunna bidra till konkreta insatser för samhällsproblem.²

År 2012 genomfördes det första IOP samarbetet i Göteborg, som innefattade den offentliga sektorn och de frivilliga organisationerna i staden. Projektet som skapades var *IOP-Insatser för migrerade EU-medborgare*. Det syftade till att underlätta situationen för de hemlösa EU-medborgarna och verka som en akutlösning under vinterperioden, för den växande gruppen.³

1.2 Problemformulering

2012 utkom EU-kommissionen med rapporten *En grund för demokrati och hållbar utveckling: EU:s samarbete med det civila samhället*. Den innehöll rekommendationer till EU:s medlemsstater att öka samarbetet med ländernas frivilliga organisationer, eller som de benämner i rapporten – civilsamhälles organisationer. I rapporten beskrivs det att civilsamhället omfattas av ett brett spektrum av aktörer bestående av icke-statliga, icke-vinstdrivande, obundna och utan en våldsamt struktur, med grund i att främja gemensamma samhällsvärderingar.⁴

Rapporten syftar till att belysa vikten av att skapa goda relationer mellan medlemsstaterna och de frivilliga organisationerna. För att kunna åstadkomma den goda relationen skapade EU-

¹ Socialforum (2010)

² Socialforum (2010)

³ Göteborgs Stad, Social resursförvaltning (2012) s. 3ff

⁴ Europa Kommissionen (2012) s.3

kommissionen en ny strategi, menad att stärka de frivilliga organisationernas roll i samhället. Den grundar sig i att främja mångfald och bidra till en mer rättvis och hållbar utveckling såväl som att främja fred och konfliktlösning. EU:s strategi fokuserar på de frivilliga organisationernas insatser för att stärka demokratiska processer och kontrollsystem och för att vidare uppmuntra till ett legitimt samhällstyre.⁵

Anledningen till den nya strategin som EU-kommissionen belyser i sin rapport är av den anledning att många länder saknar en gynnsam lagstiftning för frivilliga organisationer, som kan garantera frivilliga organisationers möjlighet att arbeta oberoende och fria från otillåten påverkan. Särskilt då många frivilliga organisationer i EU-medlemsstaterna inte tillåts ha en väsentlig roll att påverka.⁶ Det gör att frivilliga organisationer kan begränsas i sitt arbete inom statens politiska ramar. Begränsningarna som de syftar på är att det sker restriktioner och försök till att misskreditera eller straffbelägga dessa organisationer. Senare följt av hot, trakassering samt frihetsberövande.⁷

I en artikel från Dagens Nyheter lyfts det fram att frivilliga organisationer som arbetar emot trafficking i Rumänien, tvingas registrera traffickingoffren i ett register för att kunna få finansiellt stöd från staten. Registreringen blir ett villkor i samarbetet som organisationen inte vill tillgodose då detta inskränker offrets integritet. Detta visar på den sorten av restriktion som EU kommissionens rapport syftar på.⁸

Det har dock enligt EU-kommissionens rapport skett en utveckling, de frivilliga organisationerna medges idag allmänt mer som en viktig aktör för samhällsutvecklingen i allt fler stater. Det sker allt fler samarbeten mellan stater och frivilliga organisationer inom hela EU. Samarbetet ger en möjlighet att tillsammans nå ut till socialt utsatta grupper, företräda samt skydda dessa och medverka i att ge dem ett ökat inflytande i samhället. Därför har frivilliga organisationer en särställning i social innovation, vilket innebär att stater med hjälp av samarbetet kan få en helhetssyn över de utmaningar de står inför samt hur dessa ska hanteras.⁹

⁵ Europa Kommissionen (2012) s. 5

⁶ Europa Kommissionen (2012) s.3

⁷ Ibid s. 5

⁸ Dagens Nyheter (2009-02-27)

⁹ Europa Kommissionen (2012) s. 4

Trots det ökade samarbetet är förhållandet mellan stater och frivilliga organisationer fortfarande sköra, enligt EU kommissionens rapport. Som i fallet som beskrevs ovan med trafficking i Rumänien, kan det förekomma skilda meningar gällande kraven på samarbetet. EU-kommissionen problematiserar detta som en konsekvens av en hämmad dialog, som idag leder till ett reducerat verksamhetsområde för de frivilliga organisationerna.¹⁰ För att skapa ett demokratiskt samhälle krävs det enligt EU-kommissionens rapport, att stater stärker de frivilliga krafterna i ett samarbete med dessa genom exempelvis finansiering eller annat bistånd.¹¹ Huruvida ett sådant samarbete skulle leda till att lösa de samhällsutmaningar vi ställs inför är en fråga som vi kommer att fördjupa oss i vår studie.

Under 2012 togs en ny samarbetsform emot i Sverige. Den handlar om ett samarbete mellan stat och frivilliga organisationer som idag går under namnet, *Idéburet offentligt partnerskap* (IOP). IOP lyfter fram vikten av att ha öppna dialoger sinsemellan för att skapa ett mer engagerande samhälle där alla bär på det gemensamma ansvaret.¹²

1.3 Om idéburet offentligt partnerskap

Idéburet offentligt partnerskap (IOP) är en partnerskapsrelation mellan den offentliga sektorn och frivilliga organisationer som Forum tog fram år 2010. Forum är en ideell paraplyorganisation som bildades 1993 som finns till för frivilliga organisationer med social hållbarhet i fokus och syftar till att öka deras ställning i samhället. Det sker bl.a. genom information samt att de belyser de frivilliga organisationernas möjligheter att utföra sitt arbete i Sverige. IOP faller under denna organisation och det är Forum som ligger bakom samarbetsformen, som syftar till att skapa ett samarbete mellan frivilliga organisationer och den offentliga sektorn.¹³

När en frivillig organisation vill genomföra ett IOP-projekt måste det ske på den frivilliga organisationens initiativ samt att båda parterna är villiga att skapa ett samarbete. Dessutom krävs det att båda parterna är medvetna om att IOP är den rätta modellen. Det är därefter som

¹⁰Europa Kommissionen (2012) s.11

¹¹Europa Kommissionen (2012) s. 4

¹² Socialforum (2010)

¹³Internet 1.

ett avtal kan fastställas. Därefter går man vidare till att anpassa avtalet till de förutsättningar som gäller för ett IOP-projekt.

Det finns en skillnad på samarbetsformen IOP och ett IOP-projekt. Samarbetsformen IOP är bred och handlar om ett arbetssätt gällande samarbete mellan offentliga sektorn och frivilliga organisationer. IOP-projekt är ett projekt som skapas och handlar om att lösa definierade mål som framställs i avtalet och som utgör samarbetet.¹⁴

För att kunna skapa ett IOP-projekt krävs det att den uppfyller vissa villkor; verksamheten ska vara icke vinstdrivande, samarbetet ska ske på de frivilliga organisationernas initiativ, det ska verka för en lösning på ett politiskt samhällsproblem, det ska inte heller finnas en marknad eller konkurrenssituation att ta hänsyn till, både parterna är med och finansierar verksamheten (via pengar eller andra insatser), verksamheten detaljregleras inte av den offentliga sektorn och att man avser att driva verksamheten över en överskådlig framtid.¹⁵ IOP blir alltså en mellanväg som skiljer sig från tidigare samarbeten mellan frivilliga organisationer och offentliga sektorn, då partnerskapet ger de frivilliga organisationerna ett större utrymme för att påverka. De tidigare alternativen som funnits för ett samarbete är offentlig upphandling, som handlar om att den offentliga sektorn upphandlar varor och tjänster från privata såväl som frivilliga organisationer. Det andra alternativet är föreningsbidrag som syftar till ett bidrag som föreningar kan söka från staten för att få ekonomiskt stöd.

Tanken bakom IOP är att den ska ta sig an samhällets utmaningar och för att överkomma dessa tror Forum på samverkan mellan olika aktörer, frivilliga såväl som offentliga.

Tillsammans ska de öka möjligheterna att förstå de samhällsproblem som finns och vad som behövs för att lösa dessa utmaningar.¹⁶

2.1 Presentation av tidigare forskning

Det finns en kunskapslucka gällande vad samarbetet mellan den offentliga sektorn och frivilliga organisationer kan bidra till samt om samarbetet är bra eller dåligt. Vi kom fram till att det fanns en brist på forskningen inom ämnet då vi har gjort efterforskning om samarbetet mellan den offentliga sektorn och frivilliga organisationer. Sökningen har omfattat Göteborgs

¹⁴ Socialforum (2010)

¹⁵ Göteborgs Stad, Sociala resursförvaltning (2013-06-18)

¹⁶ Internet 1.

Universitetsbibliotek som har genomförts på Supersök, som använder sig av 531 databaser och även av Google Scholar.

Då det finns flera begrepp för frivilliga organisationer gjorde vi en tabell för illustrera våra sökningar och för att visa på kunskapsluckan, som finns som bilaga 1.

När man studerar forskning gällande samarbetet mellan offentlig sektor och de frivilliga organisationer hittar man en mängd forskning kring ämnet. Däremot belyser de i större utsträckning möjligheterna samt kraven som ställs för att skapa ett bra samarbete. De lyfter även fram att det krävs förbättringar i dialogen mellan den offentliga sektorn och de frivilliga organisationerna. Det diskuteras däremot inte om vilka konsekvenser som finns med ett samarbete, eller vad det kan bidra till.

Trots de svårigheter som finns med att hitta forskning som berör samarbetet mellan den offentliga sektorn och frivilliga organisationer, finns det ändå ett utrymme för att studera forskning som kan vara av intresse för att ge en bakgrundsbild av det vi ämnar studera. I vårt fall finns det en kunskapslucka, vilket gör att vi valde att se till tidigare studier som liknar det vi avser att studera. Den första handlar om hur samarbetet mellan frivilliga organisationer och den offentliga sektorn kan utvecklas och hur man ska gå tillväga¹⁷. Den andra studien förklarar behovet av ett samarbete som ligger i resursfördelning mellan parter.¹⁸

2.2 Strategisk planering och öppna dialoger mellan offentlig sektor och frivilliga organisationer

I en fallstudie gjord av Neil M Boyd *Helping organizations help other: Organization development as a facilitator of social change*, lyfter författaren fram att frivilliga organisationer tillsammans med den offentliga sektorn, kan leverera bättre sociala resultat genom sitt arbete med organisationsutveckling. Boyd menar att organisationsutveckling är ett verktyg som kan förbättra ett samarbete.¹⁹ Verktögen innefattar; att öka den individuella/grupp delaktigheten i beslut, stärka gruppsammanhållning, ha en översyn för förändringar och innovation samt utbildning, som kan förbättra sammanhållningen i samhället. Det är något som frivilliga organisationer idag anammar bättre än den offentliga sektorn. Boyd menar att det krävs ett

¹⁷ Boyd (2010) s. 5ff

¹⁸ Pfeffer, & Salancik (2003), s. 59

¹⁹ Boyd, (2010) s. 2

bättre upplägg för samarbetet, än vad som finns idag. Vilket organisationsutveckling kan bidra till för den offentliga sektorn med hjälp av organisationsutvecklingens verktyg, som exempelvis delaktighet i beslut. Den offentliga sektorn bör ta efter de frivilliga organisationerna, men de bör även använda sig av varandra för att lösa det samhällsproblem som finns idag. Det mest lämpliga sättet att tillgodose alla skilda önskemål i ett samhälle, är att utnyttja organisationsutveckling för att den offentliga sektorn tillsammans med de frivilliga organisationerna ska kunna skapa ett gynnsamt samarbete. De fördelaktigheter parterna kan få ut av detta samarbete är möjligheterna att lättare fånga upp samhällsutmaningar tillsammans.²⁰

2.3 Resursberoendeteori

Pfeffer & Salancik förklarar att det sker ett samspel mellan två parter inom ramen för ett samarbete och deras roll gentemot varandra. Det beskriver författarna med hjälp av Resursberoendeteorin. Organisationer är i behov av att engagera sig med sin omgivning för att i utbyte anskaffa resurser som kan bestå av ekonomiska resurser, kunskap, marknadsföring.²¹ För att komma åt dessa resurser, kräver det någon form av samarbete med en part som innehar dessa resurser. Organisationer ingår i samarbeten för det finns något att vinna på partnerskapet, och lämnar partnerskapet när detta inte gynnar parten. Så länge det finns en part som är villig att samarbeta med dem är det tillräckligt för organisationens överlevnad.²²

Författarna menar att det finns ett fåtal organisationer som har tillräckligt med resurser för att kunna påverka sin omgivning på ett signifikant sätt. Alla organisationer är beroende av ett samarbete, särskilt när det kommer sig till små företag, icke-vinstdrivande organisationer.²³ Ingen organisation är självförsörjande menar Pfeffer & Salancik, och att det på så vis skapar ett behov mellan organisationer och de externa aktörerna. De syftar till organisationers beroende av omvärlden för att kunna förvärva resurser.²⁴

²⁰ Boyd, (2010) s. 3ff

²¹ Pfeffer, & Salancik. (2003) s. 59

²² Pfeffer & Salancik (2003) s. 258f

²³ Pfeffer & Salancik (2003) s. 267ff

²⁴ Ibid s. 59

Pfeffer & Salancik beskriver att organisationer är konstellationer av grupper med skilda intressen, som väljer att ingå ett samarbete. Vad man bidrar till samarbetet kan vidare skilja sig på så vis att den ena partens resurser kan värderas högre gentemot den andres. Oavsett om man inte tjänar på samarbetet i lika hög grad som den andre parten, är samarbetet nödvändigt.²⁵ Organisationer gynnas av dessa typer av samarbeten då de undviker möjliga hot och istället finner fördelaktiga resurser.²⁶

För att kunna ta del av resurserna i partnerskapet, är parterna tvingade att förhandla fram de villkor som ska utgöra grunden för samarbetet. Det medför delvis att man ger upp en del av sin självständighet på bekostnad av det man får i retur, vilket vanligtvis syftar till resursfördelning. Man kan utläsa vilken part som är den dominerande i samarbetet genom att se till den part som innehar mest resurser.²⁷ Det gör att parten som är den dominerande, har mest makt och därmed har allra störst påverkan på villkoren för samarbetet.²⁸ De ramverk, d.v.s. villkor, som måste klargöras vid ett resurssamarbete består av kravet på att den ena parten bör besitta någon form av resurs att fördela, att parten inte kan införskaffa dessa resurser på annat håll såväl som att det ska finnas möjlighet för insyn och kontroll av utfört arbete.²⁹

2.4 Syfte och frågeställning

EU-kommissionens rapport visar på den sköra dialogen som finns mellan stater och frivilliga organisationer. De menar att frivilliga organisationer är en resurs som välfärden kan använda för att öka gemenskapen och den sociala hållbarheten.³⁰ Med tanke på att samarbets sättet IOP är relativt nytt, finns det en kunskapslucka gällande vad ett offentligt partnerskap med frivilliga organisationer kan bidra till. Vi har därmed som syfte att bidra med ökad kunskap om vad IOP kan bidra till.

För att kunna fylla denna kunskapslucka kunde vi enbart beskriva det IOP-projekt vi valde att studera och vad det har bidragit till utifrån projektet, vilket i vårt fall syftar till projektet *IOP-*

²⁵Pfeffer & Salancik (2003) s.27f

²⁶ Pfeffer & Salancik (2003) s. 258f

²⁷ Ibid s. 258f

²⁸ Ibid s. 27f

²⁹ Ibid s. 260

³⁰ Europa Kommissionen (2012) s.3

insatser för migrerade EU medborgare. Vi ville alltså studera IOP genom att undersöka ett genomfört IOP-projekt. Genom att studera hur Social resursförvaltning i Göteborg samt de frivilliga organisationerna tillsammans översatte idén om IOP till praktiken och vad IOP-projektet bidrog till för EU-medborgarna, i Göteborg.

Anledningen till valet av att studera IOP-projekt, *IOP-Insatser för migrerade EU-medborgare* beror på att det var det första genomförda IOP-projektet i Göteborg 2012/2013. IOP-projektet har senare även skapats på nytt inför varje vinterperiod, fram till år 2016.³¹ På så vis kunde vi lättare identifiera vad projektet har bidragit till för EU-medborgarna i Göteborg.

- Hur översattes idén om IOP till projektet IOP-Insatser för migrerade EU-medborgare av Social resursförvaltning tillsammans med de frivilliga organisationerna i Göteborg?
- Vad bidrog IOP-projektet till för EU-medborgarna?

2.4.2 Avgränsningar

Det finns flera genomförda IOP-projekts såväl som pågående överenskommelser om nya IOP-projekt. Bland de genomförda i Göteborg finns bland annat, IOP-Korporativa fjället, IOP-frivilligcentral (PärLAN och Knuten), samt IOP-friskvårdsklubben m.m. Dessa projekt riktar in sig på olika områden, men syftar till att skapa och stärka den sociala hållbarheten.³² För att göra vår C-uppsats genomförbar väljer vi att fokusera på ett IOP-projekt, *IOP-Insatser för migrerande EU medborgare*. Det är intressant för oss att studera då Göteborgs Stad har mött en del utmaningar gällande behandlingen av hemlösa EU-medborgare på grund av att det har skett ett ökat inflöde av denna grupp.³³ Dessutom var *IOP-insatser för migrerade EU medborgare* det första genomförda IOP-projektet i Göteborg.³⁴

³¹ Internet 2.

³² Internet 2.

³³ Göteborgs kyrkliga stadsmission (2013-01)

³⁴ Internet 2.

3. Teoretisk referensram

Vi kommer nu att presentera våra valda teorier som utgöra vår referensram, vilket bidrar till att tolka vårt resultat. Vår teori består av översättningsteorin som syftar till att belysa hur en idé översätts till praktiken. Teorin identifierar ursprunget med en idé och visar på att den oftast förändras till den organisation den anammas till, för att därefter göra den anpassningsbar och lätt att inkorporera i arbetet. Den hjälper oss att analysera hur en idé får ett fäste i en organisation, för att den ska kunna omtolkas med organisationens egen prägel. Vi har använt oss av två av Barbra Czarniawskas texter som belyser Översättningsteorin. Den ena är en bok *Translating organizational change* som Czarniawska skrivit ett kapitel vid namnet *Travels of ideas*, tillsammans med Bernward Joerges. Vi har även använt oss av Czarniawskas egna bok, *En teori om organisering*. Utöver dessa kommer vi att även att använda oss av Kajsa Lindberg och Gudbjörg Erlingdóttir beskrivning av översättningsprocessen, som utgår från Czarniawskas teori om översättning. Med Översättningsteori kunde vi analysera och tolka hur Social resursförvaltning tillsammans med de frivilliga organisationerna, gick tillväga för att anpassa idén till projektet, *IOP-insatser för migrerande EU medborgare*.

3.2 Översättningsteori

Czarniawska och Joerges förklarar att det uppstår vissa frågor i ett försök att förstå idé-fenomenets uppkomst. Varför lever vissa idéer vidare, genom årtionden? Varför söker organisationer sig till vissa idéer vid en viss specifik tidpunkt? Eller varför ”dör” vissa idéer ut och inte genomförs? Dessa är frågor Czarniawska och Joerges konkretiserar i sitt kapitel *Travels of ideas*. Översättningsteorin följer en idéns förändringsprocess till att bli mer hanterbar i alla aspekter av organisationen, och senare vidare till idéer som tar nya former.³⁵

Czarniawska och Joerges beskriver att många idéer som inkorporeras oftast grundar sig i ett problem och en vilja till att åstadkomma en förändring.³⁶ Czarniawska menar vidare i sin bok att en förändring inte sker på grund av att någon har planerat dem, utan uppstår för att människor är nyfikna på nya idéer.³⁷ Då idéer inte reser i ett tomrum används en översättningsmodell som ”inte ser idéspredning som en överföring av identiska ting från en

³⁵ Czarniawska & Joerges (1996) s. 13

³⁶ Czarniawska & Joerges (1996) s.14ff

³⁷ Czarniawska (2005) s. 111

plats till en annan”, menar Czarniawska. Idéer skapas kollektivt och färdas därefter mellan människor och över tid och rum, mellan olika sammanhang. Detta sker i praktiken genom bl.a. imitation och översättning.³⁸

Det skapas aldrig nya idéer utan de har snarare alltid funnit där på något sätt. De har troligen blivit bortglömda och stillastående på grund av att ingen tagit hand om dem. De blir som ”gamla böcker” och förblir i ett försummat arkiv. Vart kommer dessa nya idéer från i så fall? Czarniawska och Joerges förklarar det som idéer som återuppstått från det förflutna, som översätts till nuet och som därefter projiceras vidare in till framtiden.³⁹

Det är inte förrän en idé vars tid har kommit, som den återigen kan återupplivas. Detta sker genom att idén ”rycks loss” från sin tidigare kontext och senare inkorporeras den där idén har landat för att därefter objektifieras. Med det menar författarna att det krävs, att idén knyts ihop till ett meningsfullt problem inom organisationen för att den ska kunna få ett fäste och bli ett objekt.⁴⁰ Det är vidare viktigt att idén översätts till något konkret och förklaringsbart för att den ska kunna objektifieras. En idé kan bli en text, ritning, modell, men den kan även färdas via samtal.⁴¹ Utifrån Czarniawskas teori om översättning, har Kajsa Lindberg och Gudbjörg Erlingsdóttir gjort en beskrivning av översättningsprocessen. För att kunna identifiera de moment som ingår i översättningsprocessen, har författarna tagit upp fyra steg som ingående förklarar vart de olika momenten sker i tid och rum. Stegen kan utöver det även ske parallellt med varandra.⁴²

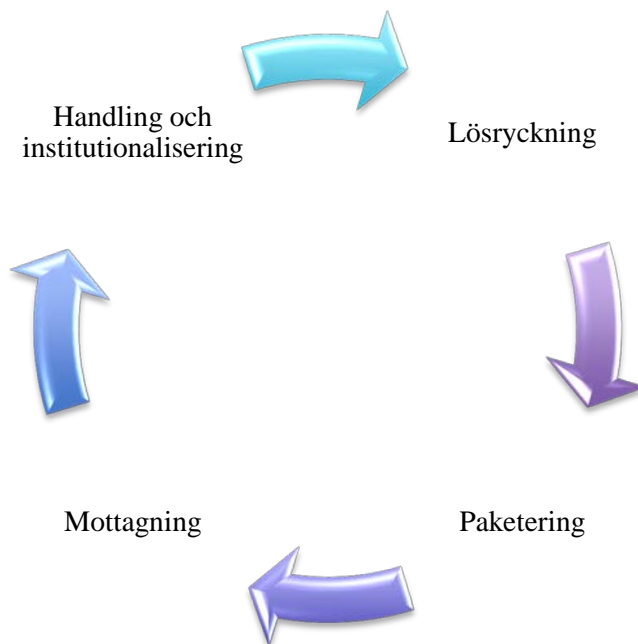
³⁸ Czarniawska (2005) s.106ff

³⁹ Czarniawska & Joerges (1996) s.36

⁴⁰ Czarniawska & Joerges (1996) s.27

⁴¹ Ibid s. 111

⁴² Lindberg & Erlingdóttir (2005) s. 31

Figur 1. Schematisk bild inspirerad av Lindberg & Erlingsdóttir (2005) Översättningsprocess.

Lösryckning: Då en idé rycks loss från sitt ursprungliga syfte så att den blir kontextlös för att kunna ge den en chans till att omtolkas och anammas. Lösryckning går ut på att hämta inspiration till en idé från en annan tid eller plats, som förs vidare genom en idébärare.⁴³

Paketering: För att en idé ska få en kontext krävs det att den översätts till en prototyp för att idén ska kunna kommuniceras vidare inom organisationen. Prototypen ska framstå som unik och igenkännbar så att den vidare kan passa så många som möjligt, samt för att kunna kommunicera vidare idén i organisationen. Det innebär att prototypen oftast presenteras som en lösning utifrån ett visst förutsatt problem.⁴⁴

Mottagning: Idén möter i detta skede organisationerna och deras sätt att förhålla sig samt deras sätt att arbeta. Idén måste packas upp för att göras till handling utifrån deras prägel. Beroende på idéns karaktär medför den olika utrymmen för omtolkning. Detta på grund av att olika idéer har med sig olika "recept" för hur handlingar ska utföras.⁴⁵

Handling och institutionalisering: Det är nu i slutskedet som idén blir handlingskraftig vilket beror på processen idén genomgår. Genom att låta idén sakta men säkert övergå till en

⁴³ Lindberg & Erlingdóttir (2005) s. 31

⁴⁴ Lindberg & Erlingdóttir (2005) s. 31f

⁴⁵ Ibid s. 32

handling kan den på så sätt synkroniseras med den befintliga organisationen. Möjligheten att upptäcka en idé, istället för att bli föreskrivna en färdig lösning är en viktig del för att organisationen ska genomföra handlingen. Idén utrustas med konkreta kännetecken som underlättar överföringen av idén. Det kan ske genom att idén får skriftliga beskrivningar och på så vis sätts idéer och handlingar ihop för att generera ett resultat.⁴⁶

En idé som översatts till handling och repeteras, blir till slut tagen för given vilket innebär att den har institutionaliserats. En idé som är på modet kan även institutionaliseras till handling inom flera organisationer samtidigt. Detta ständiga översättande fortlöper likt iterativt, där varje översättning bidrar till en vidare utveckling från ursprungsidén.⁴⁷

4. Metod

I det följande har vi tänkt redogöra för hur vi gick tillväga för att genomföra vår studie och hur den utformades. Här nedan kommer det en presentation om valet av datainsamling. Det kommer att grunda sig i intervjuer och offentliga dokument såväl som interna dokument samt en motivering till valet av datainsamling.

4.2. Val av utformning

Då studien var menad att undersöka en samarbetsform, var det lämpligaste tillvägagångssättet att genomföra en fallstudie, som jämför en och samma kontext.⁴⁸ Valet av fall blev det Idéburna offentliga partnerskap (IOP) som ingicks år 2012, av Göteborg Stad, förvaltning tillsammans ett antal frivilliga organisationer gällande IOP-projektet, *IOP-Insatser för migrerade EU-medborgare*.⁴⁹ I vårt fall handlade det om att studera hur idé om IOP översattes av Social resursförvaltning tillsammans med de frivilliga organisationerna. Vi ville även studera vad detta IOP-projekt bidrog till för EU-medborgarna i Göteborg.

I utformningen av studiens forskningsfråga, ” Hur översattes idén om IOP till projektet IOP-Insatser för migrerade EU-medborgare av Social resursförvaltning tillsammans med de frivilliga organisationerna i Göteborg? Vad bidrog IOP-projektet till för EU-medborgarna?”, utgick vi från den kunskapslucka som fanns gällande samarbetet mellan offentlig sektor och

⁴⁶ Lindberg & Erlingsdóttir (2005) s. 32f

⁴⁷ Lindberg & Erlingsdóttir (2005) s. 33

⁴⁸ Esaiasson m.fl. (2012) s.109

⁴⁹ Socialforum (2010)

frivilliga organisationer. Det mynnade därför ut i en fråga som var menad att bidra med kunskap till den kunskapslucka som finns idag.

För att kunna besvara studiens forskningsfråga, och kunna ge vår studie ett tillfredställande empirisk underlag användes det rapporter och dokument, interna som externa som vi fick tilldelat från Social resursförvaltning och det underlag som fanns på Forums hemsida gällande IOP. Dessutom bidrog intervjuerna som vi genomförde, till en djupare förståelse för samarbetet såväl som de utmaningar som uppstod i samarbetet inom projektet.

4.3 Val av intervjupersoner

I urvalet av intervjupersoner använde vi oss av den kontakt vi hade med en av verksamhetscheferna på Social resursförvaltning. Verksamhetschefen refererade oss vidare till den ansvariga enhetschefen på Social resursförvaltning, för IOP samarbetet gällande projektet *IOP-insatser för migrerade EU medborgare* och genomförandet av detta. Med hjälp av intervjun med enhetschefen fick vi en bild om hur samarbetet mellan Social resursförvaltning och de frivilliga organisationerna gick tillväga.

Urvalet av intervjupersoner från de frivilliga organisationerna utgick beroende på vilken roll de hade i IOP-projektet och bidrog gemensamt till att ge en helhetsbild om samarbetet tillsammans med Göteborgs Social resursförvaltning.⁵⁰ Med hjälp av intervjuerna kunde vi besvara frågor som; Hur uppstod idén om IOP, vad de tyckte om samarbetet, vad hände och vad bidrog det till?

Intervjupersonerna från de frivilliga organisationerna bestod av; verksamhetschefen för Frälsningsarmén som var representant för Frälsningsarmén i referensgruppen. Deras uppgifter innefattade en form av återrapportering mellan organisationen och Social resursförvaltning. Från Göteborgs kyrkliga stadsmision, intervjuades områdes- socialchefen som också ingick i referensgruppen. I intervjun med Göteborgs Räddningsmission, fick vi kontakt med direktorn/VD för organisationen och hade sin plats i den strategiska gruppen i IOP-projektet. Denna grupp ansvarade för de gemensamma målsättningar och intentioner uppfylldes inom samarbetet. Dessutom genomfördes en intervju med områdeschefen på Bräcke diakoni, som medverkade i referensgruppen i IOP-projektet.

⁵⁰ Esaiasson m.fl (2012) s 188ff

Vi var medvetna om att de intervjuer vi genomförde gällande projektet IOP-Insatser för migrerade EU-medborgare, skedde år 2012. På grund av projektet genomfördes för 3 år sedan kan det vara svårt att minnas detaljer och tidpunkter. Av den anledningen var vi medvetna om att intervjupersonerna av misstag kunde placera händelser felaktigt i tiden. Studien saknar därför tidpunkter angående mötena som ledde fram till IOP-projektet.

4.4 Val av data

Den teoretiska referensram vi använde oss av för att analysera vårt inhämtade material, och som bidrog till att besvara vår frågeställning, var Översättningsteorin. Teorin bidrog till en förståelse om idén om IOP:s uppkomst i Göteborg, för just detta specifika projekt och även hur den anammades inom projektet, samt hur idén förändras för att passa projektet *IOP-insatser för migrerade EU medborgare*.

Efter att ha studerat den tidigare forskningen, blev det uppenbart att det fanns en avsaknad av forskning kring vad samarbetet mellan offentlig sektor och de frivilliga organisationerna bidragit till. Vi genomförde flertal sökningar på ord som berör ”frivilliga organisationer”, då det finns många olika benämningar. Forskningen som fanns tillgänglig handlade om att lyfta fram vikten av samarbetet samt att det behöver utvecklas. Däremot finns det inte mycket tillgängligt om vad samarbetet skulle kunna bidra till och vi kunde därmed utläsa en kunskapslucka som vi ville fylla med kunskap genom vår studie. På grund av bristen på tidigare forskning inom det studien avser att undersöka, tog vi istället hjälp av närliggande studier inom området som studien avser att belysa. De studier som vi har utgått ifrån handlar om varför frivilliga organisationer och den offentliga sektorn bör samarbeta.

Urvalet av data bestod av att förhålla sig till de dokument som var av nytta för att besvara forskningsfrågan. Vi förhöll oss enbart till det material som gav svar till det studien avser att studera. Dessa dokument bestod av de utvärderingar, rapporter och överenskommelser som utformades för *IOP-Insatser för migrerade EU medborgare*.

För att bearbeta våra data delade vi upp projektet i olika skeden vilket delvis underlättade vår analysering av materialet utifrån översättningsteorin, men det gav även en kartläggning över

projektets förlopp. Det gör att vår empiri börjar med idéns uppkomst till tillvägagångsättet och problem som uppstod i projektet och slutligen vad projektet bidrog till.

5. Empiri

I detta avsnitt kommer det presenteras materialinsamling utifrån studiens frågeställning. Vi börjar med att beskriva det IOP projekt som ingicks mellan de frivilliga organisationerna tillsammans med Social resursförvaltning och deras roller i samarbetet. Vidare går studien in på att beskriva hur Göteborgs Stad tillsammans med de frivilliga organisationerna anammade idén om IOP. Den beskriver även tillvägagångsättet för samarbetet såväl som problem som uppstod i projektet gällande, *IOP-Insatser för migrerade EU medborgare* samt vad det har bidragit till.

5.2 IOP-Insatser för migrerade EU-medborgare

Tanken med IOP är att den ska ta sig an samhällets nya utmaningar. För att överkomma dessa tror Forum på samverkan mellan olika aktörer, frivilliga såväl som offentliga. Tillsammans ska de öka möjligheterna att förstå de samhällsproblem som finns och vad som behövs för att lösa dessa utmaningar.⁵¹ För att kunna skapa ett partnerskap med den offentliga sektorn, krävs att man uppfyller vissa villkor; Verksamheten ska vara ha ett icke vinstdrivande syfte, samarbetet ska ske på de frivilliga organisationernas initiativ, det ska vidare verka för en lösning på ett politiskt samhällsproblem, det ska inte heller finnas en marknad eller konkurrenssituation att ta hänsyn till, bägge parter är dessutom med och finansierar verksamheten (via pengar eller andra insatser), verksamheten detaljregleras inte heller av offentliga sektorn och man avser att driva verksamheten över en överskådlig framtid.⁵²

I september 2012 gjordes en överenskommelse om ett samarbete mellan Göteborgs Stads Social resursförvaltning tillsammans med de frivilliga organisationerna; Bräcke diakoni, Frälsningsarmén, Stadsmissionen och Räddningsmission, som fortlöpte till april 2013.⁵³ Samarbetets utgångspunkt uppstod ur ett nödperspektiv vilket syftade till att ingen skulle frysa ihjäl under vinterperioden. Detta samarbete utvecklades senare till något större och som även syftade till att motverka ytterligare social utestängning för en redan utsatt grupp.

⁵¹ Internet 1.

⁵² Göteborgs Stad, Sociala resursförvaltning (2013-06-18)

⁵³ Göteborgs Stad, Social resursförvaltning, (2012) s. 3ff

Den utsatta gruppen som projektet var ämnat för, var hemlösa EU-medborgare som befann sig i Göteborg.⁵⁴ Sedan ett par år tillbaka har de ekonomiskt utsatta EU-medborgarna allt mer sökt sig till Göteborg, i hopp om att skapa sig ett bättre liv. Denna målgrupp består av tredjelandsmedborgare med permanent uppehållstillstånd från ett annat europiskt land, som befinner sig i Göteborg och är socialt utsatta och hemlösa. Målgruppen består idag främst av rumäner och majoriteten av gruppen är män, men det har även skett en ökning av kvinnor och barnfamiljer.⁵⁵

Under IOP projektet hade samtliga samarbetspartners ett specifikt uppdrag baserat på organisationens egen särart. Det medförde till att IOP projektet, *IOP-Insatser för migrerade EU medborgare*, tillgodosåg behovet av en sovplats såväl som en dagcentral för gruppen.

5.3 Idéns resande från IOP till Göteborg

Det gjordes en utredning i september 2010, i uppdrag av Stadskansliet och Social resursförvaltning. Uppdraget utgick från de fattiga européerna, av den anledningen att den allmänna föreställningen bland många, var att antalet fattiga EU/EES – medborgare hade ökat i Göteborg. Denna bild hade även förstärkts av den växande mängden tiggare på gatorna. Polismyndigheten i Göteborg uppgav att det under 2010 befann sig 20-50 personer/romer som tigger i Göteborg. Deras uppfattning var att tiggeriet inte var organiserad brottslighet, utan snarare att det var organiserat släktvis. Det beräknades även att det fanns ett 50-tal personer som försörjde sig i Göteborg genom att, samla på tomma flaskor, gatumusik eller genom brottslighet.⁵⁶

Utredningen syftade till en början inte om romernas situation i Göteborg, utan snarare blev en naturlig respons då romerna var den största gruppen fattiga EU-medborgare i staden. Tidigare utredningar utförda i statlig regi hade beskrivit romer som en grupp, som var socialt och ekonomiskt uteslutna från samhället med relativt liten makt att påverka sin livssituation. Det fanns många normativa teorier om vad som bör göras åt romernas situation, men då var situationen i behov av konkreta handlingsplaner om framtida insatser. De projekt som tidigare hade genomförts för romers integration, som särskilt syftat till arbetsmarknaden hade varit av kortsiktiga slag. Det fanns även en mängd romer som vistades i landet utan att identifiera sig,

⁵⁴ Göteborgs Stad, Social resursförvaltning (2012) s. 3ff

⁵⁵ Göteborgs Stad, Social resursförvaltning (2012) s. 6

⁵⁶ Göteborgs Stadskansli, Social resursförvaltning (2010-11-24) s. 5f

vilket gjorde att det saknades kartläggning på en mängd människor som befann sig i landet på grund av att det inte krävdes någon registrering av EU medborgare som var bosatta i Sverige under tre månader.⁵⁷ Däremot ändrades detta krav år 2014 vilket innebar att EU-medborgare inte behövde registrera sig i Sverige upp till ett år.⁵⁸ Detta var något som i sin tur försvårar statistiken av gruppen samt behandlingen av dessa.

Utredningen visar att inga storstäder i Sverige hade någon strategisk verksamhet för de EU-medborgare som uppehöll sig i landet under tre månader. Göteborgs Stad hade haft ett flertal diskussioner med frivilliga organisationer gällande situationen för de hemlösa EU-medborgarna.

Utredningen visade, utifrån Social resursförvaltnings kontakt med Räddningsmissionen, Bräcke diakoni och Stadsmissionen, att det fanns ett intresse från deras sida för ett samarbete. De frivilliga organisationerna uttryckte att de hade kompetens och kapacitet att medverka till långsiktiga bidrag inom arbete som berör social och ekonomisk inkludering av romer i Göteborg, och önskade därför ett utökat ansvar i arbetet.

Över en lång tidsperiod genomfördes det även kartläggningar om EU-medborgarnas situation av de frivilliga organisationerna; Frälsningsarmén, Stadsmissionen, Räddningsmissionen samt Bräcke diakoni, angående EU-medborgarnas situation i Göteborg, vilket tas upp av samtliga frivilliga organisationer. Stadsmissionens rapport, *Fattiga EU-medborgare i Göteborg*, visade att ett större antal EU-medborgare sökt sig till Sverige. Dessa saknade oftast utbildning samt nödvändiga språkkunskaper, vilket medförde svårigheter för dem att söka arbeten. Dessutom visade rapporten att sju av tio EU-medborgare är hemlösa.⁵⁹

5.3.1 Möte utan förväntningar

Sedan år 2009 har det funnits olika former av strategiska samtal mellan Social resursförvaltning tillsammans med samtliga frivilliga organisationer. Mötena var ingen väg in

⁵⁷ Göteborgs Stadskansli, Social resursförvaltning (2010-11-24) s. 4

⁵⁸ Internet 3.

⁵⁹Göteborgs kyrkliga stadsmission (2012) s. 2

mot ett IOP samarbete, utan var ett sätt för dem att skapa en dialog och ett utrymme för att kunna lyfta fram den problematik som fanns gällande EU-medborgarnas situation, vilket förklaras av Direktorn/VD på Räddningsmissionen.

Under våren 2012 uppmärksammade Stadsmissionen hur stor efterfrågan det var efter hjälp från de hemlösa EU-medborgarna. Även övriga frivilliga organisationer hade uppmärksammat hur drastisk situationen var, enligt intervjuerna med samtliga frivilliga organisationer.

”Vi var en av de första organisationerna som stötte på hemlösa EU-medborgare hos oss i början av 2012, på vår verksamhet Gatljuset. De hade knackat på och frågat om de fick sova där och vi förstod inte alls vad som hände eller vilka denna grupp var till en början”
- Områdes- socialchef på Stadsmissionen

Med den kunskapen och erfarenheter som de frivilliga organisationerna hade efter vintern 2011/2012, var de angelägna att hitta en lösning gällande natt-och dagplatser för EU-medborgarna. I början på 2012 lyfte Stadsmissionen problemet till ansvariga kommunalråd, som var ordförande i Social resursnämnd, enligt områdes- socialchef på Stadsmissionen. De upprättades kort därefter ett möte utan några förväntningar, menade verksamhetschefen på Frälsningsarmén. Mötet genomfördes tillsammans med Social resursförvaltning och de övriga frivilliga organisationerna.

Syftet med att ha ett ”möte utan förväntningar” var att hitta en lösning för de hemlösa EU-medborgarna under vinter, menade samtliga intervjupersoner. Det som dock var okänt vid det laget var hur man tillsammans skulle kunna bidra till en lösning, men även hur en sådan lösning skulle se ut i praktiken. Områdes- socialchefen på Stadsmissionen förklarar att det under mötets gång nämndes en samarbetsform från ”tomma intet” av någon på Stadsmissionen, som inte tidigare var allmänt känt av de övriga frivilliga organisationerna. Områdes- socialchefen hade sedan tidigare hört talas om det genomförda IOP-projektet som Stadsmissionen var delaktiga i Västerås och tog därför upp det som ett alternativ på ”mötet utan förväntningar”. Det var även en person från Social resursförvaltning som nämnde IOP som samarbetsform, enligt områdes-socialchefen på Stadsmissionen.

Ur det mötet beslutades det att IOP skulle användas som en samarbetsform. Åsikterna går däremot isär angående uppkomsten av idén om IOP, mellan de frivilliga organisationerna och

Social resursförvaltning. Enhetschefen på Social resursförvaltning menade att kunskapen om IOP fanns hos dem sedan tidigare, på Social resursförvaltning. Enhetschefen upplevde inte att idén kom upp från ”tomma intet” utan att mötet faktiskt var planerat att leda i en riktning mot att använda IOP som en samarbetsform.

”Det nämndes att IOP tydligen hade genomförts i Västerås. Dessutom så var det någon på social resursförvaltning som hade varit väldigt insatt i IOP. Därifrån så gick allt väldigt snabbt och det jobbades fram ett förslag på hur man skulle genomföra detta samarbete.”

- Områdes- socialchef på Stadsmissionen

Kort efter ”mötet utan förväntningar” ingick det ett IOP samarbete och ett IOP-projekt blev sammansatt redan efter mindre än två månader, med bara några fåtal möten gällande avtal och överenskommelser, nämner samtliga intervjuer.

5.4 Samarbetet inom IOP-Insatser för migrerade EU-medborgare

I september 2012 var överenskommelsen om samarbetet mellan Social resursförvaltning och de frivilliga organisationerna gällande tillvägagångssättet för projektet färdigställt. Syftet som lyftes fram i denna överenskommelse var att stärka relationen mellan den offentliga sektorn och de frivilliga organisationerna. I överenskommelsen definierar man den dynamik som ska genomsyra samarbetet, som var menad att bygga på respekt för varandras förutsättningar, ömsesidig tillit, förståelse, transparens, varsamhet gällande hanteringen av offentliga medel och även att kunna vara öppen för kritik gentemot varandra.⁶⁰

Överenskommelsen lyfter fram de frivilliga organisationernas mervärde, som syftar till det som gör organisationen unik. Det handlar om att de är politiska oberoende samt icke vinstdrivande och strävar efter alla människor lika värde. Detta mervärde kan vidare bidra till att lösa komplicerade samhällsproblem och medverka till att optimera välfärden, enligt direktorn/VD på Räddningsmission.

I överenskommelsen fastställdes det att projektet kräver en kontinuerlig kommunikation mellan de olika parterna i samarbetet. Därför upprättades det två olika grupper, en referensgrupp och en strategigrupp. Referensgruppen bestod av representanter från de olika organisationerna i partnerskapet. De träffades regelbundet och uppdaterade sina

⁶⁰ Göteborgs Stad, Social resursförvaltning (2012) s. 3

samarbetspartners om hur projektet fortlöpte samt diskuterade eventuella frågor eller problem som uppkommit inom verksamheterna. Två gånger om året genomfördes även rapporter av referensgruppen som beskrev verksamhetens läge och utveckling. Denna lämnades sedan vidare till strategigruppen. Strategigruppen bestod av de ansvariga för avtalspartnerna. De hade det yttersta ansvaret för de gemensamma målen som fastställts i samarbetet. De hade i uppgift att bland annat, vid två tillfällen om året följa upp verksamheterna som ingick i samarbetet genom verksamhetsrapporter. Utifrån detta, fattade de även beslut om förändringar gällande insatser som skulle verkställas gemensamt.⁶¹

Den övergripande målsättningen som klargjordes av överenskommelsen var att inga människor som befinner sig i Göteborg ska utsättas för risken att frysa ihjäl på grund av kylan under vintern. Dessutom lyfts det fram att man ville förbättra livssituationen för de allra mest utsatta i samhället under vinterperioden.

De olika samarbetspartnerna inom *IOP- Insatser för migrerade EU medborgare*, hade ett nära samarbete, men fyllde olika behov för målgruppen, beroende på organisationens särart.⁶²

Social resursförvaltnings uppgift i IOP-projektet var att skapa goda förutsättningar för en fungerande samverkan med de frivilliga organisationerna. De hade en övergripande roll i samarbetet genom att upprätthålla kontakten mellan de olika samarbetsparterna. IOP-projektet finansierades av Social resursnämnd, men det var Social resursförvaltning som fakturerades för de frivilliga organisationernas kostnader efter överenskommelse och enligt avtalets beräkningsunderlag.⁶³ Social resursförvaltning hade även hand om kallelsen och dokumentationen i styr/referensgruppen. Dessutom genomförde även granskningen som var kopplad till varje separat verksamhet samt en uppföljning.⁶⁴

Bräcke diakoni hade i uppgift att erbjuda 20-25 nattplatser per natt på sitt boende Stjärnklart, som var bemannat mellan kl. 20:00 – 09:30. Boendet var menat att vara en tillfällig insats för den akuta boendesituationen för de hemlösa under vintern, med en maximal vistelse på 5 nätter i rad. Platserna på boendet var till för målgruppen med störst behov.

⁶¹Göteborg Stad, Social resursförvaltning (2012) s. 6

⁶² Göteborgs Stad, Social resursförvaltning (2012) s. 5ff

⁶³ Ibid s. 7

⁶⁴ Ibid s. 6f

Personalens arbetsuppgifter på Stjärnklart var att tillgodose mottagningen av gästerna, fördela rum och sovplats, bjuda på te och kaffe, förutse tvätt- och duschmöjligheter och tillgodose uppehållslokaler.⁶⁵

Stadsmission bedrev Crossroad-verksamheten där de hade en koordinator som skötte fördelningen och rutinerna av dem nattplatser som fanns på Bräcke diakoni. I arbetet ingick även att informera om de regler som fanns på boendet, vägbeskrivning, administrera inbokning och dokumentation. De säkerställde även att ingen försäljning av boendeplatserna på Bräcke diakoni skedde, genom kontroll av ID-handling. Platserna fördelades ut efter ”först till kvarn-principen”, men utgick även från ett nödperspektiv. De såg även till att reservera tre platser för de med störst behov, t ex barnfamiljer eller sjuka.⁶⁶ Crossroad hade även i uppgift att kartlägga de EU-medborgare som besökte verksamheten, då detta var menat att bidra till den kunskapslucka som finns gällande EU-medborgarnas situation i Sverige. Det hade även de övriga organisationerna i uppgift att utföra, förutom Bräcke diakoni som enbart hade hand om nattboendet.⁶⁷

Frälsningsarmén bedrev dagcentralen-Fammen som var öppen alla dagar i veckan, i minst sex timmar. Dagcentralen skulle vara beredd att ta emot 30-50 personer per dag. Besökarna fick möjlighet att köpa kaffe, te och lunch till lågpris. Dessutom fanns det resurser för att kunna duscha och tvätta kläder.

På Dagcentralen fanns även personal tillhands för att informera och hänvisa till andra tjänster som kunde tillgodoses av övriga parter i samarbetet, till exempel Crossroad och Räddningsmissionens öppna verksamhet.⁶⁸

Räddningsmission drev i detta projekt en öppen förskola – Po drom. Den var menad att vara en mötesplats för migrerade EU-medborgares familjer. Verksamhet erbjöd yngre barn som befann sig i Göteborg, en lärande och trygg miljö där de kunde vistas under dagen. De anställda i förskoleverksamheten bistod även med kontakter inom skola, sjukvård samt övriga organisationer och myndigheter. De erbjöd dessutom psykologiskt stöd såväl som samtal till

⁶⁵ Göteborg Stad, Social resursförvaltning (2012) s. 3f

⁶⁶ Göteborgs Stad, Social resursförvaltning (2012) s. 4f

⁶⁷ Ibid s. 6f

⁶⁸ Ibid s. 4

föräldrar och vuxna. Utöver sin förskoleverksamhet, tillhandahöll Räddningsmissionen språkkurser i sitt samarbete med gatutidningen Faktum.⁶⁹

IOP-Insatser för migrerade EU-medborgare finansierades av Göteborgs Stad, Social resursnämnd. De bidrog med 4 miljoner kronor för projektet enligt överenskommelsen. Som en del av partnerskapet bidrog även de frivilliga organisationerna med resurser för exempelvis, personal, lokal och administrativa kostnader. Om merkostnader uppstod, hade de möjligheten att ansöka om bidrag från andra bidragsgivare. Detta skulle dock redovisas på ett öppet sätt för alla inblandade.⁷⁰

5.4.1 ”Det gick väldigt smidigt”

Alla delaktiga i IOP-projektet medgav att samarbetet för att uppnå detta projekt löpte på väldigt smidigt. Det var första gången ett IOP-projekt genomfördes i Göteborg och med det i åtanke ”gick det avsevärt mycket bättre än föreningsbidrag” uppgav områdeschefen på Bräcke diakoni. Områdeschefen menade vidare på att det hade skapats ett gott samarbete mellan de frivilliga organisationerna och förvaltningen, vilket genererade bra förutsättningar för ett lyckat samarbete.

”Det var en väldigt bra samarbetsform om man jämför med de andra samarbetsformerna som t ex LOU och föreningsbidrag. IOP gick snabbt och smidigt att få till. Det fanns självklart områden man var tvungen att anpassa efter IOP:s intentioner. Det underlättade förstås att kommun, politiker och tjänstemän var öppna för ett sådant samarbete. Väldigt viktigt för att det ska kunna ske något.” – Verksamhetschefen på Frälsningsarmén

Det fanns en konsensus bland samarbetspartnerna i IOP-projektet, gällande hur smidigt genomfört projektet var, då *IOP-insatser för migrerade EU-medborgare* drogs igång redan två månader efter upprättandet av överenskommelsen. Däremot nämner samtliga intervjupersoner från de frivilliga organisationerna såväl som Social resursförvaltning, att det uppstod vissa svårigheter med IOP-projektet.

⁶⁹ Göteborgs Stad, Social resursförvaltning (2014-05-15) s. 14f

⁷⁰ Göteborgs Stad, Social resursförvaltning (2012) s. 7

”Men det är klart att det har funnits vissa problem i projektet, men det ska det finnas. Det är på grund av att det är en ny samarbetsform mellan två organisationer som är helt olika varandra med olika värdegrunder” - Direktör/VD på Räddningsmissionen

De problem som uppkom i samband med IOP-projektet handlade bl.a. om vem som skulle avgöra antalet nätter EU-medborgarna skulle tillåtas sova på nattboendet, menade områdes-socialchefen på Stadsmissionen. Det talades om att man skulle utgå från ett nödperspektiv, men problemet var hur och vem som skulle besluta om vilken person som verkligen var i nöd, då de alla som uppsökte nattboendet var i nöd. Det beslutades senare och tillkom i överenskommelsen om en begränsning på antalet nätter man fick sova på nattboendet. Syftet var inte att nattboendet skulle bli ett långsiktigt boende, utan var snarare menad att vara en akutlösning på en svår situation, enligt Direktör/VD på Räddningsmissionen. Samtidigt ledde bristen på en klar definition av nöd-begreppet till att man aldrig hade en full beläggning på nattboendet. Det som kan konstateras är att de som väl blev inbokade inte var i mer nöd än de som inte hade fått plats. Det skapade alltså en problematisk situation för inbokaren som saknade riktlinjer för att göra bedömningen om vem som faktiskt är i nöd.⁷¹ Ur ett ekonomiskt perspektiv blev det även dyrare att driva nattboendet, på grund av att det aldrig var fullsatt, enligt Enhetschefen på Bräcke diakoni.

Andra problem som uppenbarade sig i det dagliga arbetet i IOP-projektet, handlade om språkhinder som avspeglade sig på de frivilliga organisationernas verksamheter. Det uppstod missförstånd i dialogen mellan de anställda på verksamheten och EU-medborgarna, vilket försvårade möjligheten att tillgodose deras behov. Det växte även en frustration lyfter verksamhetschefen på Frälsningsarmén bland EU-medborgarna när de inte kunde få tillgång till en sovplats på Bräcke diakoni, när det var fullbokat eller när de redan fått sova där i mer än 5 nätter i rad.

De övergripande organisatoriska problem som uppkom med IOP-projektet handlade om vem som skulle bära huvudansvaret för att lösa problem och frågor som uppkom under projektets gång. Skulle man vända sig till personalen på verksamheterna, tjänstemännen, politikerna eller dem på de frivilliga organisationerna. Vidare medgavs det av Direktör/VD på Räddningsmission att de under projektets gång uppmärksammade att det förekom svårigheter

⁷¹ Göteborgs Stad, Social resursförvaltning (2014-05-15) s. 16

för Social resursförvaltning att lämna över ansvaret inom vissa områden. Direktorn/VD menade att man tydligt kunde utläsa försök till detaljstyrning från Social resursförvaltning, exempelvis gällande antalet nätter EU-medborgarna fick sova på nattboendet. Direktorn/VD ansåg att det låg i kommunens natur att detaljstyra och genomföra saker ting på sitt sätt. Denna problematik grundar sig i att det saknas en lag gällande hur samarbetet i ett IOP ska gå tillväga. Detta lämnar Social resursförvaltning i en situation där den enda vägledning de har att förhålla sig till blir kommunallagen. Detta var ett problem, medgav enhetschefen på Social resursförvaltning, som enhetschefen uppfattade att de frivilliga organisationerna ansåg. Men som de tillsammans löste relativt kort efter att problemet uppstod.

Det lyfts fram att projektet var framgångsrikt, men att det hade behövt en bättre framförhållning, menade områdeschefen på Bräcke diakoni. Detta med tanke på hur snabbt projektet verkställdes, försvårades möjligheterna att hitta boende och personal. Detta för att kunna planera arbetet bättre och kunna erbjuda sin målgrupp en bättre service.

5.5 Vad bidrog IOP-Insatser för migrerade EU-medborgare till, i Göteborg

Det genomfördes en intern utvärdering av Social resursförvaltning, utifrån enkätundersökningar som berörde projektets olika områden. I enkäten ställdes frågor rörande referensgruppen såväl som samarbetsformen IOP. Det lyfts fram i enkäten att IOP-modellen fungerade bra och genererade en möjlighet att skapa resurser till målgruppen EU-medborgare som annars inte hade kunnat tillgodoses. Dessutom bidrog även modellen till ett mer flexibelt sätt att arbeta, till skillnad mot upphandling, vilket påpekas av samarbetspartnerna i utvärderingen.⁷²

IOP-Insatser för migrerade EU-medborgare, var ett projekt som syftade till att bidra med nattplatser för hemlösa EU-medborgare under vinterperioden. Totalt bidrog Bräcke Diakoni med sin verksamhet, Stjärnklart med över 300 nattplatser under perioden november-april 2012/2013. Däribland räknas inte återkommande personer med.⁷³

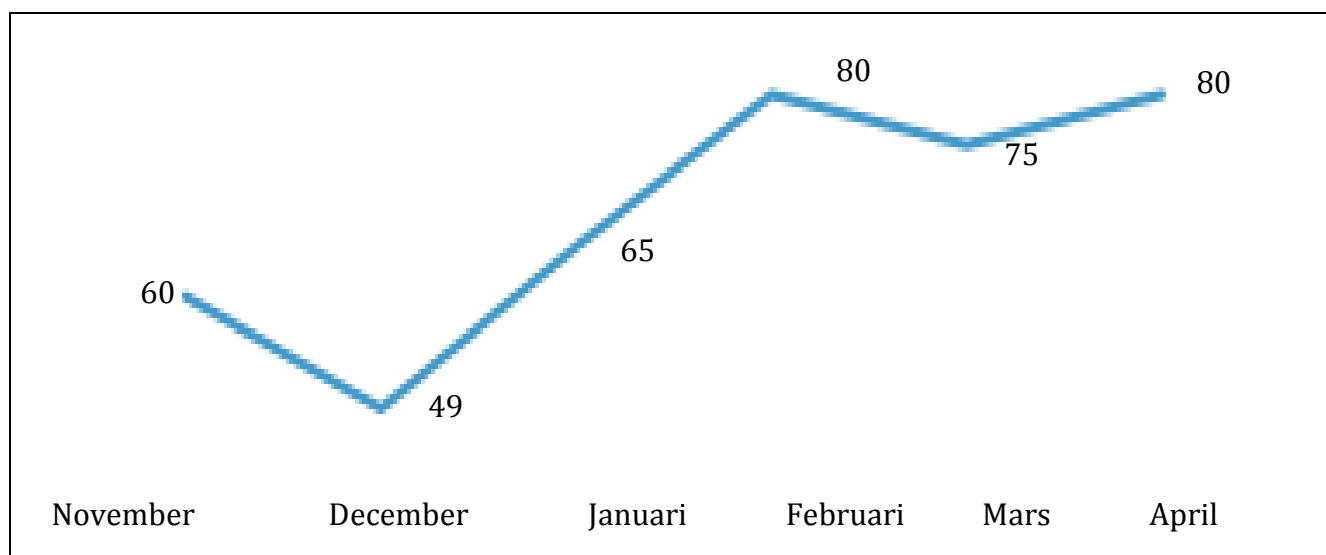
⁷² Göteborgs Stad, Social resursförvaltning (2014-05-15) s. 4

⁷³ Göteborgs Stad, Social resursförvaltning (2014-05-15) s. 11

Tabell 2. Antal inbokade enskilda personer i månaden utifrån kön.⁷⁴

	Antal inbokade enskilda personer	Varav kvinnor	Andel i %
November	60	14	23%
December	70	15	20%
Januari	105	21	20%
Februari	101	11	11%
Mars	106	26	25%
April	104	31	30%
Total (15 nov. – 15 apr.)	334	78	23%

Tabell 3. Medelbeläggning i procent på Stjärnklart per månad⁷⁵

Stadsmissionens Crossroads verksamhet bidrog till projektet genom att ge råd och stöd till EU-medborgare som vistades i Göteborg för att söka arbete. Dessa arbetsuppgifter var utöver deras ursprungliga uppgifter, utifrån överenskommelsen. De hade även under perioden delat ut frukostpåsar varje morgon till sina besökare på Crossroad, vilket var inbokningscentralen för Stjärnklart.⁷⁶

⁷⁴ Göteborgs Stad, Social resursförvaltning (2014-05-15) s. 11

⁷⁵ Ibid s. 12

⁷⁶ Göteborgs Stad, Social resursförvaltning (2014-05-15) s. 14

Under perioden då IOP genomfördes, hade organisationerna som varit involverade i partnerskapet enbart träffat en barnfamilj. Räddningsmissionen var den organisation som hade i uppgift att hålla kontakt med familjerna. Totalt hade verksamheten haft cirka 200 besökare under perioden november-april 2012/2013. Verksamheten lyckades erbjuda dessa personer det som utgavs av överenskommelsen. Räddningsmissionen var behjälplig med kontakt till sjukvården i 55 olika ärenden under perioden. De bidrog även till att ge 80 % av familjerna som besökte verksamheten, möjligheten att försörja sig genom att sälja Faktum.⁷⁷

Dagcentralen Famnen, på Frälsningsarmén hade totalt haft över 6000 besök under perioden, och det är många som än idag återkommer då det faktiskt har lett till en skillnad för EU-medborgarna, medgavs det av verksamhetschefen på Frälsningsarmén. Cirka hälften av dessa besökare köpte lunch på verksamheten för en låg summa. Det uppges av utvärderingen att Frälsningsarmén tillgodosåg de uppgifter som stod i överenskommelsen. Förutom detta, bidrog de även med möjlighet för besökarna att vila eller sova under dagtid och till kläudtdelning för gästerna.⁷⁸

I utvärderingen tas det upp att de frivilliga organisationerna vill bidra med mer. Sådant som är utöver det som anges i överenskommelsen för, *IOP-Insatser för migrerade EU-medborgare*. De vill kunna arbeta mer långsiktigt och lyfta fram frågor om hur de kan göra mer här i Göteborg såväl som i deras hemländer.⁷⁹ Utvärderingen visar på hur organisationerna själva har försökt hitta egna lösningar för att förbättra projektet och att arbeta mer långsiktigt, vilket exempelvis syftar till frukostpåsarna på Stadsmissionen och Frälsningsarmén vill öka sysselsättningen för EU-medborgarna genom att skapa en smyckeverkstad, för att gästerna ska kunna sälja och bidra till entreprenörskap.⁸⁰

Det nämns vidare att samtliga frivilliga organisationer, förutom Bräcke diakoni, har arbetat med kartläggning av EU-medborgarna.⁸¹ Samtliga samarbetsparter har genom kartläggningen bidragit till en kunskapsförsörjning, som vidare har lett till en möjlighet för dem att erbjuda en humanitär insats för EU-medborgarna. Vad man fick fram av kartläggningen som gjordes

⁷⁷ Göteborgs Stad, Social resursförvaltning (2014-05-15) s. 14f

⁷⁸ Ibid s. 8f

⁷⁹ Ibid s. 5

⁸⁰ Ibid, s. 9

⁸¹ Göteborgs Stad, Social resursförvaltning (2014-05-15) s. 7ff

under perioden november-april, var EU-medborgarnas ursprung, kvinnornas situation i Göteborg, boendesituationen, försörjningen, sjukvård samt resan till och från hemlandet. Det gav en ökad förståelse för den utsatta situation EU-medborgarna idag befinner sig i och bidrar till att skapa en långsiktig lösning.⁸²

IOP-insatser för migrerade EU-medborgare var ingen långsiktig plan, utan var snarare en akutlösning för att få människor att komma undan kylan. Det skulle önskas fler långsiktiga insatser för detta problem område från de frivilliga organisationerna, pekar utvärderingen på.⁸³ Dessutom visar utvärderingen på att projektet har bidragit till något bra, då man i efterhand har valt att fortsätta skapa nya IOP-Insatser för migrerade EU-medborgare, som sträcker sig fram till 2016.⁸⁴

”Ingen långsiktig skillnad kanske, men det har bidragit till en skillnad här och nu. Någon som också är väldigt viktigt. Vi har ju inte tagit människor ur fattigdomen, men vi har gjort situationen här lite enklare, hoppas jag.” - Enhetschef på Social resursförvaltning

6. Analys

I detta avsnitt diskuterar, reflekterar och analyserar vi utifrån vår teoretiska referensram. Teorin vi har utgått från är översättningsteorin och kommer verka som ett verktyg för att analysera vår huvudfråga som handlar om ”Hur översattes idén om IOP till projektet *IOP-Insatser för migrerade EU-medborgare*, av Social resursförvaltning tillsammans med de frivilliga organisationerna, i Göteborg? Vad bidrog IOP-projektet till, för EU-medborgarna?”

6.2 Översättningsprocessen

Översättningsteorin av Czarniawska och Joerges beskriver hur idéer översätts och reser, vilket grundar sig i viljan om att åstadkomma en förändring till ett befintligt problem.⁸⁵ Lindberg & Erlingsdottirs har vidare utifrån Czarniawska och Joerges översättningsteori, gjort sin egen tolkning av översättningsteorin. Denna tolkning har mynnat ut i fyra steg som är visade i figur 1 och beskriver idéns; lösryckning, paketering, mottagande, handling och

⁸² Göteborgs Stad, Social resursförvaltning (2014-05-15) s. 8ff

⁸³ Ibid s. 5ff

⁸⁴ Ibid s. 15ff

⁸⁵ Czarniawska (2005) s. 106ff

institutionalisering.⁸⁶ Dessa steg bistår studien med att analysera hur IOP projektet översattes av Social resursförvaltning tillsammans med de frivilliga organisationerna.

6.2.1 Lösryckning

I projektet *IOP-Insatser för migrerade EU-medborgare* framkom det delade meningar gällande vart idén om IOP kom ifrån och vem som lyfte fram den. I vissa av intervjuerna påstods det att det var i ”mötet utan förväntningar” som idén om IOP lyftes fram av två personer. Dessa hade sedan tidigare en kunskap om IOP som en samarbetsform. Däremot påstod enhetschefen på Social resursförvaltning, att ”mötet utan förväntningar” faktiskt hade ett syfte vilket handlade om att diskutera IOP och att det var i den riktningen samarbetet bör leda mot.

Lösryckning går alltså ut på att det hämtas inspiration till en idé från en annan tid eller plats, som vidare förs vidare genom en idébärare.⁸⁷ Det som skedde i Göteborg var att en person från Social resursförvaltning hade kunskap om IOP genom sitt arbete. Av de som deltog i ”mötet utan förväntningar” var det en annan person från Stadsmissionen, som hade kännedom om IOP från ett tidigare samarbete mellan Västerås och Stadsmissionen i Västerås. Dessa fungerade enligt teorin som idébärare.⁸⁸

6.2.2 Paketering

Sedan 2010 hade det genomförts utredningar och kartläggningar från både Social resursförvaltning såväl som de frivilliga organisationerna; Räddningsmissionen, Frälsningsarmén, Bräcke diakoni och Stadsmissionen. De utgick från situationen av att antalet hemlösa EU-medborgare hade ökat i Göteborg, något som förstärktes av antalet tiggare som befann sig i staden. Det skedde även strategiska samtal mellan Social resursförvaltning och de frivilliga organisationerna sedan 2009. Dessa möten var en möjlighet att skapa en dialog sinsemellan och lyfta fram problematiken som fanns, gällande EU-medborgarnas utsatta situation.

För att idén ska kunna få en kontext, krävs det att den översätts till en prototyp för att idén ska kunna kommuniceras vidare. Det innebär alltså att det krävs att idén ska vara syftad till att lösa ett visst problem.⁸⁹

⁸⁶ Lindberg & Erlingsdóttir (2005) s. 30ff

⁸⁷ Lindberg & Erlingsdóttir (2005) s. 31

⁸⁸ Lindberg & Erlingsdóttir (2005) s. 30

⁸⁹ Lindberg & Erlingsdóttir (2005) s. 32

IOP-Insatser för migrerade EU-medborgare var menat att lösa problemet gällande de hemlösa EU-medborgarnas situation under vinterperioden år 2012. För att kunna översätta idén om IOP till något konkret enligt teorin, krävdes det att den applicerades på ett aktuellt problem som man syftade till att lösa, vilket mynnade ut i ett IOP-projekt. Det var under perioden från ”möte utan förväntningar” tills att det påbörjades en överenskommelse, som detta skedde. Alla fyra steg sker inte avgränsat från varandra utan pågår konstant parallellt.⁹⁰

6.2.3 Mottagning

Idén om IOP möter i mottagningsskedet en befintlig praktik som har sina specifika drag.⁹¹ Det handlar om att idén om IOP introduceras in i de frivilliga organisationerna och Social resursförvaltning, som bägge har olika värdegrunder. Teorin menar på att idén i detta skede möter organisationerna och deras sätt att förhålla sig samt arbeta. Idén måste alltså packas upp för att göras till handling utifrån deras prägel.⁹² Vad som kan utläsas av intervjuerna med de frivilliga organisationerna såväl som Social resursförvaltning, är att det inte förekom några avsevärda svårigheter att introducera idén om IOP i organisationerna. Det fanns en angelägenhet bland samarbetsparterna att så snabbt som möjligt använda sig av IOP för att kunna hjälpa EU-medborgarna. Denna angelägenhet ledde till att parterna inte förutsåg möjliga problem som senare skulle kunna uppkomma, nämner områdeschefen på Stadsmissionen.

6.2.4 Handling och institutionalisering

Teorin lyfter fram att det är en viktig aspekt att organisationerna har möjlighet att upptäcka och påverka idén. Idén förses med konkreta egenskaper som ska underlätta materialiseringen av idén, då det sker en skriftlig beskrivning om idén och handlingen.⁹³ Det är vid detta skede som överenskommelsen skapades och projektet tar form. Det skedde relativt smidigt med en god dialog sinsemellan menade verksamhetschefen för Frälsningsarmén. Kort efter ”mötet utan förväntningar” ingick det ett IOP samarbete, och ett IOP-projekt blev skapat redan efter mindre än två månader, med bara några fåtal möten gällande avtal och överenskommelser. *IOP-Insatser för migrerade EU-medborgare* blev ett resultat av översättningen av idén om

⁹⁰ Lindberg & Erlingsdóttir (2005) s. 31

⁹¹ Ibid s. 32

⁹² Ibid s. 32

⁹³ Lindberg & Erlingsdóttir (2005) s. 32

IOP, som gjordes av Social resursförvaltning tillsammans med de frivilliga organisationerna. Projektet utformades på så vis att varje organisation fyllde olika behov för målgruppen, beroende på organisationens särart och därmed kompletterade varandra i översättningen samt förverkligandet av idén om IOP.

För att projektet skulle fungera krävdes det en kontinuerlig kommunikation mellan parterna i IOP samarbetet. För att säkerställa detta upprättades det i överenskommelse två grupper, en referensgrupp och en strategigrupp som var menade att uppfylla målen och löpande möta svårigheter som uppkom.

Teorin lyfter fram att när en idé som översatts till handling upprepas, kan den bli en praxis och institutionaliseras. Med *IOP-Insatser för migrerade EU-medborgare* har projektet sedan 2012 fortsatt att genomföras genom att skapas om på nytt och sträcker sig idag fram till år 2016. Vid institutionalisering krävs det enligt teorin, att idén återigen rycks loss, görs kontextlös och omtolkningsbar för att idén ska kunna resa på nytt.⁹⁴ Det skedde varje gång ett nytt IOP-projekt skulle genomföras för *IOP-Insatser för migrerade EU-medborgare*. För EU-medborgarna bidrog projektet till nattboende, dagcentral och en öppen förskola som var en mötesplats för EU-medborgarnas familjer. De fördelar och nackdelar som uppkom utifrån projektet, bidrog i sin tur till översättning för de kommande IOP-projekten. Detta kan medföra till att idén om IOP har institutionaliserats inom ett organisationsfält.⁹⁵ Idag har det tillkommit ett antal fler IOP-projekt som inspirerats av *IOP-Insatser för migrerade EU-medborgare*, vilket visar på idén är på modet och omsätts i handling inom flera olika organisationer samtidigt.⁹⁶

6.3 Analys av övriga aspekter i IOP-Insatser för migrerade EU-medborgare

Hur skiljer sig idén om IOP mot projektet *IOP-Insatser för migrerade EU-medborgare*? Tabellen visar på vilka krav som finns för ett IOP utifrån Forum och hur väl idén om IOP översattes till IOP-Insatser för migrerade EU-medborgare. Detta visar översättningsteorin på,

⁹⁴ Lindberg & Erlingsdóttir (2005) s. 30ff

⁹⁵ Ibid s. 32

⁹⁶ Ibid s. 31ff

vilket handlar om att en idé översätts olika beroende på vilken organisation som anammar den, för att passa deras organisation.⁹⁷

Tabell 4. Krav för att ingå i ett IOP⁹⁸

Krav För IOP	Uppfyller	Uppfyller delvis	Uppfyller inte
Icke-vinstdrivande syfte	✓		
På frivilliga organisationernas initiativ		✓	✓
Lösning på ett politiskt samhällsproblem	✓		
Ingen konkurrenssituation	✓		
Bägge parter finansierar	✓		
Ska ej detaljregleras av kommun		✓	✓
Avser att drivas i överskådlig framtid	✓		

Det som går att utläsa från tabellen är att *IOP-Insatser för migrerade EU-medborgare*, uppfyllde samtliga krav helt. Däremot blir det tydligt utifrån intervjupersonerna att projektet delvis inte uppfyllde alla krav då; samarbetet ska ske på de frivilliga organisationernas initiativ och verksamheten ska inte detaljregleras av kommunen. Det finns en delad uppfattning om vart initiativet gällande IOP kom från. Enhetschefen på Social resursförvaltning uppgav att IOP var syftet till ”mötet utan förväntningar” och att de sedan tidigare hade förkunskap om IOP. Om detta var fallet, uppkom *IOP-Insatser för migrerade EU-medborgare*, inte på initiativ av de frivilliga organisationerna. Om man däremot går på verksamhetschefen för Frälsningsarméns intervju, som uppgav att ”mötet utan förväntningar” inte hade några förväntningar, innebär det alltså att initiativet för IOP kom från ”mötet utan förväntningar” dvs. från de frivilliga organisationerna tillsammans med Social

⁹⁷ Lindberg & Erlingsdóttir (2005) s. 31ff

⁹⁸ Göteborgs Stad, Sociala resursförvaltning (2013-06-18)

resursförvaltning. Samtidigt är det inte heller helt optimalt då IOP är menad att komma på initiativ av enbart de frivilliga organisationerna.⁹⁹

Det andra kravet som projektet delvis, eller inte helt uppfyllde handlade om detaljstyrningen från kommunens sida vilket nämns av flertal intervjuer. De menade på att kommunen inte ville släppa kontrollen och lita på att de frivilliga organisationerna var kapabla till att lösa vissa problem på egen hand. Däremot visar utvärderingen såväl som intervjuerna på att detta förbättrades genom projektets gång med hjälp av dynamiken som genomsyrade IOP samarbetet.¹⁰⁰ De innefattade bl.a. en öppen dialog samt en öppenhet för kritik.¹⁰¹

Många av de problem som uppkom i *IOP-Insatser för migrerade EU-medborgare* uppstod på grund av att det saknas en lag för IOP. Direktorn för räddningsmissionen förklarade att anledningen till kommunens detaljstyrning kan bero på bristen av en lag att falla tillbaka på. Då kommunen endast har kommunallagen att förhålla sig till, sätter IOP kommunen i en svår situation när de förväntas lämna ifrån sig en del av sin makt. Resursberoendeteorin i tidigare forskning menar på att parterna i ett samarbete är tvingade att förhandla fram villkor som ska utgöra grunden för samarbetet. Det innebär delvis att man ger upp en del av sin självständighet eller makt på bekostnad av det man får i retur. Detta kan möjligen tyda på anledningen till att kommunen släppte mer av sin makt till de frivilliga organisationerna gällande detaljstyrningen.¹⁰²

7. Slutsats

Syftet med vår studie har varit att bidra med kunskap till kunskapsluckan gällande vad samarbetet mellan offentlig sektor och frivilliga organisationer bidrar till och därför valde vi att rikta in oss på projektet *IOP-Insatser för migrerade EU-medborgare*. Den hjälpte oss studera hur idén om IOP översattes av Social resursförvaltning tillsammans med de frivilliga organisationerna. Dessutom har vi ämnat studera vad IOP-projektet bidrog till för EU-medborgarna, i Göteborg. Vi har försökt att besvara vår frågeställning genom att studera överenskommelser samt utvärderingar för projektet *IOP-Insatser för migrerade EU-medborgare* och även genom intervjuer med de involverade i projektet.

⁹⁹ Göteborgs Stad, Social resursförvaltning (2012) s. 3f

¹⁰⁰ Göteborgs Stad, Social resursförvaltning (2014-05-15) s. 14f

¹⁰¹ Göteborgs Stad, Social resursförvaltning (2012) s. 3

¹⁰² Pfeffer & Salancik (2003) s. 258f

”Hur översattes idén om IOP till projektet IOP-Insatser för migrerade EU-medborgare av Social resursförvaltning tillsammans med de frivilliga organisationerna i Göteborg? Vad bidrog IOP-projektet till för EU-medborgarna?”

IOP genomfördes i Göteborg på grund av viljan att lösa den utsatta situationen som fanns för de hemlösa EU-medborgarna. Det hade under flera år genomförts utredningar såväl som kartläggningar gällande EU-medborgarnas situation i Göteborg. Däremot resulterade dessa utredningar inte i någon konkret lösning på de problem målgruppen hade under vinterperioden. Det skedde ett möte under år 2012 som innefattade Social resursförvaltning och ett antal frivilliga organisationer. På detta möte uppkom en idé om att använda sig av IOP som en samarbetsform, från både Social resursförvaltning och en på Stadsmissionen som fungerade som idébärare. De tog alltså idén från en annan tid och plats och tog upp det som en lösning på ett befintligt problem. Från detta möte, ingicks det ett IOP samarbete och ett IOP-projekt blev sammansatt redan efter mindre än två månader, med bara några fåtal möten gällande avtal och överenskommelser.

IOP som samarbetsform enligt Forum, skiljer sig från *IOP-Insatser för migrerade EU-medborgare* på så vis att initiativet inte kom från de frivilliga organisationerna, utan initiativet kom tillsammans med Social resursförvaltning. Det uppstod även en viss detaljstyrning från kommunen sida i början av projektet. Därför går det att se att IOP anammades och översattes för att passa Social resursförvaltning och de frivilliga organisationerna i Göteborg.

Anledningen till att detaljstyrning förekom i projektet kan bero på att det inte finns en lag angående IOP som samarbetsform, vilket lämnade Social resursförvaltning i en svår situation gällande hur de skulle arbeta i relation med de frivilliga organisationerna. En vidare anledning för att initiativet inte kom från de frivilliga organisationerna, eller när det kom upp är osäkert på grund av skilda uppfattningar gällande vad som hände på mötet där IOP kom upp på tal d.v.s. ”mötet utan förväntningar”.

I överenskommelsen för *IOP-Insatser för migrerade EU-medborgare* fastställdes det att projektet krävde en kontinuerlig kommunikation mellan parterna i samarbetet. Det upprättades därför två grupper, en referensgrupp och en strategigrupp för att diskutera eventuella frågor och problem som uppkommit i verksamheterna. De olika samarbetsparterna

i projektet fyllde olika behov för EU-medborgarna, beroende organisationens särart, exempelvis nattboendet på Bräcke diakoni.

Vad bidrog IOP-Insatser för migrerade EU-medborgare för målgruppen i Göteborg?

På Bräcke diakonis verksamhet, Stjärnklart som hade hand om nattboendet, men det fanns även möjlighet för EU-medborgarna att kunna uträtta sina basala behov, såsom tvätt, dusch och mat. Dagcentralen på Frälsningsarméns verksamhet, Famnen kunde EU-medborgarna uppehålla sig, sova under dagtid, tvätta och duscha. De erbjöd även möjlighet till att kunna köpa för en låg kostnad. I projektet drev Räddningsmissionen en öppen förskola, Po drom som var en mötesplats för EU-medborgares familjer. De bidrog även med hjälp i kontakten med sjukvården och myndigheter.

Gemensamt genomförde samtliga frivilliga organisationer en kartläggning gällande de hemlösa EU-medborgarna i Göteborg. Med denna kartläggning kan man ge svar på frågor angående målgruppens situation, vilket bidrog till en ökad förståelse för den utsatta situation EU-medborgarna idag befinner sig i.

7.2 Rekommendationer

De problem och svårigheter som uppkom i projektet *IOP-Insatser för migrerade EU-medborgare* handlade till stor del om hur snabbt projektet genomfördes på kort tid. Detta skapade problem som parterna inte hade förutsett. Det fanns en stor angelägenhet bland parterna att genomföra projektet vilket gjorde att man missade viktiga punkter som senare skapade oerhörda svårigheter i det dagliga arbetet. Bristen på en definition av ”nödbegreppet” medförde att nattboendet på Bräcke diakoni näst intill aldrig uppnådde hög beläggning d.v.s. fullsatta sovplatser. Bräcke diakoni ansåg även att det var svårt att anställa personal på kort tid, något som de upplevde som stressfyllt. Vår rekommendation lyder att det hade behövts en bättre framförhållning gällande projektet. Även om projektet var en god intention, och viljan av att de ville förhindra att EU-medborgare frös ihjäl under vinterperioden, så har samtliga samarbetsparter sett vad konsekvenserna av att inte ha framförhållning och förankring i projektet.

7.3 Vidare forskning

Vi kan konstatera att det finns en kunskapslucka enligt vår tabell 1. Det saknas forskning om vad samarbete mellan offentlig sektor och frivilliga organisationer kan bidra till, såväl som vad IOP kan bidra till. Vi anser att det skulle vara intressant att studera övriga IOP samarbeten som genomförts i Sverige och jämföra dessa gentemot varandra. Detta för att öka förståelsen om vad liknande samarbetet kan bidra till i framtiden. Det hade även varit av intresse att studera om det skett ett IOP projekt som inte har uppnått projektets förväntningar och utläsa vad som kan ha gått fel. Är IOP vägen att gå för att lösa samhällsproblemen vi idag står inför?

Referenser

Litteratur och tidskrifter

Boyd , N.M (2010) *Helping organizations help other: Organization development as a facilitator of social change*, Taylor & Francis Group

Czarniawska, B (2005) *En teori om organisering*. Studentlitteratur AB, Lund

Czarniawska, B & Joerges, B (1996) 'Travels of ideas', in B Czarniawska & G Sevon (eds), *Translating organizational change*, Walter de Gruyter, Berlin.

Esaiasson, P, Gilljam, M, Oscarsson, H, Wängnerud, L (2012) *Metodpraktikan* Upplaga 4:1, Stockholm: Nordstedts Juridik AB

Lindberg, K, Erlingsdóttir, G (2005) *Att studera översättningar – Två ideérs resor i den svenska hälso- och sjukvården*. Nordiske organisationsstudier: Institutt for Innovation og økonomisk organisering

Pfeffer, J, Salancik, G.R (2003) *External control of organizations: A resource dependence perspective*. Stanford University press

Offentliga tryck och publikationer

Europa Kommissionen (2012) *En grund för demokrati och hållbar utveckling: EU:s samarbete med det civila samhället på yttre förbindelser*

Göteborgs Stad, Social resursförvaltning (2012) *Överenskommelse om Idéburet offentligt partnerskap – Insatser för migrerade EU-medborgare i Göteborg*

Göteborgs Stad, Sociala resursförvaltning (2013-06-18) *Idéburet offentligt partnerskap*

Göteborgs Stad, Social resursförvaltning (2014-05-15) *Återkoppling: Mobila EU-medborgare i Göteborg*, (Red: Woodall, T)

Göteborgs Stadskansli, Social resursförvaltning (2010-11-24), *Utredning/uppdrag angående ökad migration av EU-medborgare; Fattiga européer* (Red: Nyzell, B, Mårtensson, L)

Refererade tidningsartiklar

Dagens Nyheter (2009-02-27) *Splittring i rumänsk kamp mot sexhandel* Avläst: 2015-04-16

Göteborgs kyrkliga stadsmission. (2013-01) *Center för EU-migranter – Crossroads Göteborg*
Avläst: 2015-04-28

Handlingar

Socialforum, (2010) Idéburet offentligt partnerskap (IOP) För delaktighet och lokal utveckling

Göteborgs kyrkliga stadsmission (2012) Fattiga EU-medborgare i Göteborg, (Red: Forsberg, L)

Internetkällor

Internet 1. Socialforum, Idéburet offentligt partnerskap

<http://www.socialforum.se/om-forum-2/ideburetoffentligt-partnerskap/> Avläst: 2015-04-07

Internet 2. Social utveckling Göteborg, IOP

<http://socialutveckling.goteborg.se/team/stod-till-social-ekonomi/lar-mer-om-ideburet-offentligt-partnerskap/> Avläst: 2015-04-20

Internet 4. Kommerskollegium, Krav på registrering för EU-medborgare tas bort

<http://www.kommers.se/nyheter/Forcerade-nyheter/Krav-pa-registrering-for-EU-medborgare-tas-bort/> Avläst: 2015-04-27

Intervjuer

Enhetschef på Social resursförvaltning (2015-05-07)

Verksamhetschef på Frälsningsarmén (2015-04-23)

Områdes- socialchef på Göteborgs Kyrkliga Stadsmission (2015-04-27)

Direktor/VD på Göteborgs Räddningsmission (2015-04-28)

Områdeschef på Bräcke diakoni (2015-05-08)

Bilaga 1.¹⁰³

Sökfraser	Antal träffar ”Supersök”	Antal träffar Google Scholar
”Collaboration between help organizations and public sector”	0	0

"Collaboration between aid organizations and public sector"	0	0
"Relations between help organizations and public sector"	0	0
"Relations between aid organizations and public sector"	0	0
"Cooperation between help organizations and public sector"	0	0
"Cooperation between aid organizations and public sector"	0	0
"Samarbete mellan frivilliga organisationer och offentliga sektorn"	0	0
"Samarbete mellan hjälporganisationer och offentliga sektorn"	0	0
"Samarbete mellan frivilliga organisationer och kommunen"	0	0
"Samarbete mellan hjälporganisationer och kommun"	0	0
"Samarbete mellan frivilliga organisationer och staten"	0	0
"Samarbete mellan hjälporganisationer och staten"	0	0

¹ Vi valde att söka efter de vanligaste benämningarna för fraserna "Frivilliga organisationer" "Offentlig sektor" "Samarbete", på engelska såväl som svenska.

Intervjumall: Social resursförvaltning

1. Vad har du för befattning på Social resursförvaltningen?
2. Vad är IOP för dig samt er förvaltning?
3. Vart kom initiativet om IOP från?

4. Hur gick IOP samarbetet mellan er och de frivilliga organisationerna tillväga, från idén uppkomst till slutfört projekt? Problem och svårigheter?
5. När insåg ni att det behövdes ett agerande för de hemlösa EU-medborgarna i Göteborg? Var du medveten om de kartläggningar och rapporter som de frivilliga organisationerna har gjort under tidigare år?
6. Anser ni att ert IOP skiljer sig från Forums definition av IOP?
7. Varför genomfördes projektet så fort?
8. Vilka problem uppkom under projektet?
9. Var ni medvetna om de organisatoriska problem som uppkom under projektet?
10. Vad bidrog IOP-Insatser för migrerade EU-medborgare till för dig?
11. Något övrigt du vill tillägga?

Intervjumall: Frivilliga organisationerna

1. Vad har du för arbetsposition inom din organisation?
2. Hur ser du på IOP? Vad är IOP för dig samt er organisation?
3. Vad var din roll i IOP samarbetet? Vad gjorde du?

4. Vart ifrån kom initiativet från gällande IOP? Varför började man samarbeta?
5. När insåg din organisation att det behövdes ett agerande för oetablerade eu- migranter?
6. Hade er organisation tidigare arbetat med EU- migranter på ett liknade sätt? Om ja, hur?
7. Hur gick samarbetet till i praktiken mellan er och de övriga frivilliga organisationerna? Vad tyckte du om detta samarbete?
8. Vad tyckte du om samarbetet mellan social resursförvaltningen?
9. Skedde några problem under projektets gång som ni uppmärksammade?
10. Vad tycker du att IOP-Insatser för migrerade EU-medborgare, har bidragit till?
11. Finns det något övrigt du vill tillägga?